

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 4. Eleemosyna datur Christo. Ex Veteri. Novo. Exempla.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

que viribus, oleum affundamus lampadibus; idque largiter, & indefinenter; ut hilare, ac largum, lumen permaneat. S. Chrysoft. tom. 6. l. de Verb. Apost.

Operum bonorum, ex radice dilectionis procedunt, primum, vel precipuum, eleemosyna est; sequens oratio, deinde jejunium. S. Rupertus l. 5. in Matth.

Eleemosyna munus bonum est, omnibus facientibus eam coram summo bono. Hæc est, quæ perpetuos ignes extinguit; hæc est, quæ Christum pacificum esurientem in paupere: hæc est, quæ discernit agnos ab hædis: hæc angelis sociat: hæc ex servis filios Dei fieri præstat. S. Prosper p. 2. c. 7.

Radix omnium malorum, quid est? avaritia. Radix omnium bonorum, quid est? eleemosyna. Et, qui nunc vulneratus es per avaritiam; cura te per eleemosynam. Mortuus es per avaritiam, te vivum ostende per eleemosynam. Escobar t. 6. par. 1. 4. Obs. 3.

Quomodo verum illud: *non vidi iustum derelictum, nec semen ejus quarens panem.* Pl. 36. 25. cum multis servis Dei non sint addita illa, de quibus Dominus Luc. 12. 31. *hæc omnia adjiciuntur vobis.* Nundquid Paulus ait de iustis? Hebr. 11. 37. *circueverunt egenos &c.* Et de seipso 2. Cor. 11. 27. *&c. infame, & sitis; in jejuniis multis; in frigore, & nuditate.* An Paulus non querebat regnum Dei? quis ardentius quæsit? Resp. majus donum Dei est, sorte sua contentum vivere, quam omnia in abundantia habere. Stella in Luc. 12.

§. IV.

Eleemosyna datur Christo.

DAmihî paucillum aquæ in vase. 3. Reg. 17. 10. Si Elias cœli claves gestabat, ut aquarum cœlestium fontes refereret; cur aquam à muliere postulat? quia Christus sitiens prius in paupere vult resciri, quam cœlestem impendat abundantiam. Escobar. t. 3. Colloq. Chr. l. 3. Obs. 8.

Beatus, qui intelligit super egenum, & pauperem. Pl. 40. 2. Quæ est intelligentiæ? ubi est professæ paupertatis! vis est intelligentiæ, si rimetur viscera, si deprehendat occulta, si recta nudet. Verum subjecta oculis, exposta in publico, ingesta rebus, non est intelligere, sed videre. Nuditate algidus, tabidus fame, siti aridus, lassitudine tremens, defectu luridus, quod egenus sit intelligere quis labor? Se (Christus,) in paupere sic demonstrat, quod ipse, qui cœlum regit, sit nudus in paupere. S. Chrysologus l. 14.

Delectaverunt te filia regum in honore tuo. Juxta Aug. adorabant eum filia Tyri cum muneribus. Pl. 44. 9. Venite cum muneribus, date eleemosynam, & omnia munda sunt vobis. Venit cum muneribus ad eum, qui dicit: misericordiam volo magis quam sacrificium. S. Aug. hic.

Et oleum de capite tuo non deficiat. Eccl. 9. 8. Nostrium caput Christus nuncupatur in Scripturis sanctis; qui sibi ipsi collatas accepturus est, quasunque pauperibus eleemosynas confereamus. Nè itaque desistamus Caput hoc nostrum

Polyanthe. Sacr. Tom. I.

perungere oleo misericordiae: hoc est, Christi pauperes misericordiae affectu protegere. Olympiodorus hic.

Alij autem cadebant ramos de arboribus. Matth. 21. 8. Arborea sunt divitiæ, redditus, possessiones; à quibus scinduntur rami, flores, folia; & ponuntur Christo in viam; quando amore sui facitis eleemosynas pauperibus. S. Vincentius Ferr. l. 2. D. Palm.

Esurivi, & dedisti mihi manducare. &c. Matth. 25. 34. S. Chrysoft. hic: dixisse sufficeret, *dedisti mihi manducare, dedisti mihi bibere*; sed præmisit: *esurivi, & sitiivi.* Quia parvus fuisset amor pauperis, quod pauperem suscepisset; nisi & passiones pauperis suscepisset. Verus amor est, fecisse suas angustias angustias. Salvianus l. 4. ad Eccles. ego plus addo aliquid; Christum non solum egere cum cæteris, sed plus multo egere, quam cæteros. In omni enim pauperum numero non est universorum una paupertas. Christus tantummodo totus est, cui nihil est, quod in omni humano genere non desit. Omnis enim egestuosus pro se tantum, & in se, eget; solus tantummodo Christus est, qui in omni pauperum universitate mendicat. Escobar t. 3. Colloq. Chr. l. 11. Obs. 3.

Emerunt aromata, ut venientes ungerent Jesum. Marci 16. 1. Providè ob hoc Dominus Jesus paratam sibi confectionem expendi noluit in suo corpore mortuo, ut servaret vivo: cum anticipans horam, & accelerans gloriam, mulierum devotionem non elisit, sed instruxit; non recusans obsequium, sed reservans proficuum. In isto ergo pepercit magister pietatis unguentis optimis, quæ membris suis indigentibus cuperet exhiberi. S. Bernardus l. 12. in Cant. Christus resurgens afflicto, oppresso, & constricto, non dimittit? pauperes amplectimini vestram nutricem. S. Greg. Niss. or. 3. de Resurr. Resurrectionis celebrantes triumphum, fidem in conversatione decoremus, misericordiam in pauperes faciamus, imitemur Deum. S. Hilarius hom. 6. de pass.

Pedes ejus unguentò ungebatur. Luc. 7. 38. Sunt pedes Domini minimi fratres, per quos vadit Christus ad uniuscujusque januam, quærens, quæ utilia sint; quos unge eleemosynæ unguentò. Theophylactus hic. Pedes Christi pauperes, Lacrymis coepit rigare, & capillis, id est, temporalibus tergebat. Hugo Card. in Pl. 137. Sunt pedes, id est, pauperes, rigandi lacrymis compassionis, ungenti suavitate consolationis, tergendis capillis, id est, fovendi eleemosynis, & operibus pietatis: per capillos enim designantur temporalia. Hugo Card. in Joan.

Stans retro secus pedes ejus. Luc. 7. 38. Per pedes, qui sunt infima pars corporis, significatur pauperes; qui sunt infimi in mystico corpore Christi, quod est Ecclesia. Bonum est rigare hos pedes: quia pauperes sunt terra fertilis; quæ si bene rigata fuerit, & seminata, fructum reddit multiplicem. Et hæc etiam eleemosynarum largitio significatur per terisionem capillorum, qui corpori superfluunt. Sed quidam non tergunt capillis suis pedes Domini; sed

T 11

sed

fed illis potius suspenduntur, sicut Abfolon 2. Reg. 14. 26. cui capilli semel tondebantur in anno, & vendebantur ad pondus publicum. Ad pondus publicum semel in anno capillos suos vendunt, qui frumentum, vinum, & alia bona sua, servat, ut carius vendant; nec pauperibus erogant, sicut usurarij. Tales protuldubio capillis proprijs suspenduntur ad patibulum infernale. Hugo Card. in Luc. hic. Elisabetha Landgravij Ludovici Hassiæ conjux ad exprobrantes sibi liberalitatem in pauperes: quid ago? nisi quod per elemosynas Christo pedes lavem. Oforius D. 6. Epiph.

In domo tua oportet me manere, Luc. 19. 5. Christus apud Zachæum hospitatur. apud Phariseum conviviõ exceptus fuit. Luc. 7. 36. Laurentius Novarinus hom. 1. Apud Zachæum mansit, apud Phariseum manducavit. Cur apud Phariseum tantum manducavit, & apud Zachæum conviviõ exceptus, imò hospitatus? *Ecce dimidium bonorum meorum Domine do pauperibus*. Hæ gratissimæ epulæ Christi erant. de Castillo Illat. 172.

Da mihi bibere. Jo. 4. 8. q. d. tu sitis divitias, & ego elemosynas, aliaque bona opera. Hugo Card. hic.

Petit, ut det. Sitis Dominus petit modicâ undâ donari, ut donet flumine cœlestis impetûs. Commendatur hic elemosyna. Escobar t. 3. Colloq. Chr. l. 3. Obf. 8.

Mentitur amare se Christum, qui eum in egeno non diligit: qui dilectionem, quam promittit verbis, negat operibus. Sancti Gaudentius tr. 13.

Manus pauperis est gazophylacium Christi: quia quidquid pauper accipit, acceptat Christus. S. Chrysof. s. de divite, & Lazaro. Thesaurus cœli est manus pauperis. Id. ib.

Exempla.

Ivo Sacerdos, & pauperum ad tribunal advocatus, non prandisse, non cenasse, se credidit; nisi mensæ suæ pauperem, aut peregrinum quempiam, adhibuisset. Quâdam die extremæ penuriæ mendicabulum stipem petiit. In ædes admisit Ivo, & ad mensam juxta se assidere iussit. Confedit mendicus, sed parçè comedit. Mox mensâ confurgens, & amabili candore radians dixit: Dominus tecum. & oculis se subduxit. Drexelius in Gazophylacio c. 4. § 2.

Jordanus, postea Ordinis Prædic. Generalis, cum pauperi obvio, quod daret, non haberet; baltheum dedit; quò ipse baltheo Crucifixi Jesu simulacrum in templo paulò post vidit. Nadasi anni Crucifixi. Cantipratanus memorat 2. mir. sui ævi c. 21. leprosum à pia matrona in mariti absentis lectulo, ut suavius quiesceret, collocatum. Rediit festus ab itinere conjunx: & quia ad alium à solito lectulum avocabatur ad quietem; in suspicionem venit, lecti conjugalium parum castè ab alio forsân occupati. Quare non nisi in suo lecto quiescere velle dixit. Illuc ergo abeunt; & hybernò licet tempore, fragrantissimum constratum rosis lectulum reperiunt. Suspicionem in admirationem conversâ, pia uxor marravit læta, qua-

lem illic hospitem habuisset. E roseis illis vestigijs, Christum in leproso acceptum hospitio, & lecto, fuisse, compertum est. Quoties nimirum Christum foves in paupere, toties rosas lectulum tuum sternis in quietem beatam. Nadasi Ros. cœl. ros. 22.

Quidam pauperi amore Christi vestem dedit; & postea intelligens illum malum esse, doluit. Cui Christus apparens ait: non doleas, quia non ei, sed mihi vestem dedisti. Summa Prædic.

S. Julianus Episcopus quotidie pauperes alebat; mensam ipse sternebat, & cibos inferebat. Conspicatus in turba egenorum quendam laceris vestibus, sed vultu valde liberali; ratus nobili loco natum, opibus adversâ aliquâ fortunâ exutum, seorsum illum evocat; & quis sit? iterum iterumque, sciscitatur. Cum ecce totò illius mendicivultu emicare ingens splendor cœpit, ipseque ita antislitem appellavit: Amice mi Juliane, gratias tibi ago; qui tantò studio, & charitate, pauperes meos sustentas: precium tibi hujus charitatis vitam æternam promitto. & videri desijt. Boll. 28. Jan.

S. Catharina Senensis Christo formam mendici induto argenteam crucem donat. Nocte sequenti apparet oranti habens crucem illam in manibus, ornatam multis lapidibus pretiosis, & dixit: agnoscis crucem istam filia? & illa: optime agnosco; sed non fuit apud me ita pulchra. Et Dominus: tu mihi hanc hesternâ die dedisti cum charitate; quæ designatur per hos lapides: & ergo promitto tibi, quòd in die Judicii coram universo Angelorum, & hominum, conventu, tibi eam talem, ut vides, ad colmen gaudij tui, ostendam: nec occultabo opus misericordiæ per te mihi impensæ in die, quâ Patri misericordiam, & judicium decantabo. Bolland. 30. April. ex vita.

§. V.

Elemosyna nihil perdit: tua sunt, quæ largiris.

*V*eruntamen mihi primum sac de ipsa farina submercium panem: tibi autem, & filio tuo facies post a. 3. Reg. 17. 13. Nonne illi sufficiebat secunda buccella? cur primam petit? charitas incipit a seipsâ, præsertim in tali necessitate. Sciebat efficaciam elemosynæ: quòd mulier panem ei datura, non suffura defectum cum filio. Sylveira in Joan 6. Dura videtur hæc petitio. Si parum farina est; quomodo prius Eliæ provideat, quàm sibi, filio? Hoc est privilegium liberalitatis, ut res distributæ non pereant, sed augeri incipiant. Ubi vidua dedit, plus accepit, quàm Eliæ dederat. Alvarez Gen. 40. Illustr. 143.

Non vidi justum derelictum. Ps. 36. 25. Quomodo enim poterit indigere, qui totâ die miseretur, & commodat? S. Ambrosius hic. q. d. perditè quidem de voluptuosè vivendo etiam ingentes opes exhauriuntur; at verò, liberaliter, & misericorditer, donando; & parva augentur. Novit hoc negotium Sancti. Paula, de qua